

filozofom Schopenhauerom kad kaže da je najveća zloća kod čovjeka u tome što tuđu bol i patnju uzme za svoju svrhu i svoj užitak.

Možemo li, primjerice, opravdavati one koji dobro znaju da nikotin šteti ljudskom, pogotovo mladom, organizmu, pa ipak proizvode, propagiraju, omogućuju i dopuštaju tuđoj i svojoj djeci da steknu naviku pušenja koje se poslije, kad shvate u što su upali, više gotovo ne mogu osloboditi. Slično vrijedi i za uživanje alkoholnih pića, osobito jakih. Zar oni koji nude i prodaju alkohol maloljetnicima nisu svjesni da time izravno uništavaju te svoje klijente? Pa ipak to čine. Mogu li mirne duše spavati oni koji, iskorištavajući uzburkanu dob mladenačkog dozrijevanja, mladeži teoretski i praktično omogućuju zadovoljavanje njihovih želja i čežnji, dok oni još uopće ne mogu spoznati kamo ih to ponajčešće odvodi. Zar možemo mirno svi mi odslušati podatak zajamčen s najkompetentnijeg mjesta da je 3% od svih roditelja u Hrvatskoj mlade od 15 godina. Ako se još sjetimo drugog podatka da na živo rođenih dolazi isto toliko (ako ne i više) pobačaja te da su pobačaji kod maloljetnica češći nego kod starijih, onda je teško naći riječi kojima bismo morali opisati reakciju na sve to. Kakve to plodove rađa ovo naše društvo? Kakvo li je onda stablo na kojem rastu takvi plodovi? Zar naši roditelji, učitelji, odgojitelji, pedagozi, političari, liječnici, dušobrižnici ne vole svoju djecu i mladež koja im je povjerena? Pitam se katkad, je li govor o tim činjenicama neukusno i neprihvatljivo moraliziranje? No, uvjerio sam se u razgovoru s mladim ljudima, sa svojim studentima, da su gotovo svi koji su još za mlada zapali u razna zla bili zavedeni, da je bilo iskorišteno njihovo neiskustvo i njihova slabost i nepromišljenost. Onda osjetim potrebu izravno reći što na temelju razmišljanja i promatranja ovog svijeta moram smatrati zlom. Onda se moram protiv toga boriti – ne protiv zavedenih i iskorištenih: njima moramo svim silama pomagati da iz svoga zla iziđu; moramo se boriti protiv zavoditelja. Ne smijemo se zavaravati da takvih zavoditelja u našem društvu i našem narodu nema. Po plodovima ih poznamo i prepoznamo!

Ivan Macan

KROZ MISTIČKO MOLJENJE DUH NAM DARUJE PONIRANJE U BOŽJU OBJAVU

U svom djelu *Speculum fidei* (PL 180, 384) veliki prijatelj sv. Bernarda, najprije benediktinac a potom cistercit, Bl. Vilim od sv. Teodorika, opat opatije Saint-Thierry kod Reimsa, (1085–1148) govori o temi u sljedećim recima:

...Okaljana duša, nečista savjest, oholi duh, razmetanje zanimljivom erudicijom s pravom se ne pripuštaju istraživanju božanskih tajni ili misterija, jer *Duh pouke bježi od prijeverare* (usp. Mudr 1,5) *niti stanuje u tijelu koje*

robuje grijesima, a ni u dušu zlovoljnika ne ulazi Mudrost! Poniznu pak pobožnost, vjernu ljubav i čistu savjest, jednostavnu djecu Božju i siromahe duhom, i onda kada se časno povlače, Duh Sveti poziva i nekako privlači da ovo istražuju. Oni ljube, naime, pa zato i traže što traže, a da bi još više ljubili – traže! Prema tome, ti dušo vjerna, kad se, zadivljena sadržajem svoje vjere, namjeriš na više otajnijih misterija, odvaži se i – ne iz želje da nešto otkriješ, nego iz ljubavi da slijediš – reci: *Kako to može biti* (usp. Lk 1,34a)? Tvoje pitanje neka bude tvojom molitvom, tvojom ljubavlju, tvojom pobožnošću i poniznom željom, koja naime u Božjoj uzvišenosti ne istražuje njegovu veličinu nego u spasenjskom djelu Božjem traži naše spasenje. Tada će ti odgovoriti Anđeo Velikog savjeta: *Kada dođe Branitelj koga ću vam od Oca poslati, on će vam napomenuti sve i naučiti vas svu istinu* (usp. Iv 14,26). Nitko naime ne zna što je u čovjeka osim duh čovjeka koji je u njemu. Isto ni ono što je u Bogu nitko ne zna osim Duha Božjega (usp. 1 Kor 2,11).

Požuri se, dakle, da budeš pričesnicom Duha Svetoga! On je nazočan kada ga čovjek zaziva, a ne zaziva se, ako već nije nazočan! Kada, pošto je zazivan, dolazi, on dolazi s obilnim Božjim blagoslovom. On je *rijeka s rukavcima što vesele Grad Božji* (Ps 46;45;5). Kad dođe, ako te nađe poniznu i smirenu i u strahopočitanju pred Božjim govorenjem, onda će otpočiniti na tebi i on će ti objaviti ono što Otac uskraćuje mudrima i razboritima ovoga svijeta pa će ti odjednom sinuti ono što je Mudrost mogla reći učenicima na zemlji. No, oni to još nisu mogli nositi sve dok nije došao Duh Istine da ih poučava o cijeloj istini. Nu da se ova mogne pojmiti ili naučiti, uzalud se očekuje iz ustiju bilo kojeg čovjeka ono što se nije moglo pojmiti ili naučiti od jezika same Istine. Jer sama Istina kaže: *Bog je Duh* (Iv 4,25a).

Pa kao što moraju oni koji se njemu klanjaju klanjati mu se u duhu i istini (usp. Iv 4,24), isto tako valja onima koji ga žele znati ili spoznavati, jedino u Duhu Svetom tražiti razumijevanje vjere i smisao čiste i gole istine.

U tami naime i neznanju ovoga života, On /=Duh/ je siromasima duhom:

svjetlo što prosvjetljuje,

On je ljubav koja privlači,

On je slatkoća koja prožimlje,

On je čovjekov pristup k Bogu,

On je ljubav ljubitelja /=ljubećega: *Ipse amor amantis!*

On je pobožnost,

On predanost, odanost.

On vjernicima iz vjere u vjeru objavljuje Božju pravednost, kad daje milost na milost, a za vjeru slušanja – vjeru prosvjetljenja...

S latinskog izvornika preveo: Predrag Belić